

МОНГОЛ УЛС
НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА

Наадамчдын зам 1200, Арцатын ам,
23 дугаар хороо, Хан-Уул дүүрэг,
Улаанбаатар хот, 17100
Утас: (976-11) 32 39 77, 32 71 99
Цахим хуудас: www.ulaanbaatar.mn

2025.11.10 № 01/7217

танай _____-ны № _____-т

Тогтоолын төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.1 дэх хэсгийг үндэслэн “Байгалийн нөөц газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тухай” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төслийг боловсруулан өргөн мэдүүлж байна.

Тогтоолын төслийг зохих журмын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Хавсралт 9... хуудастай.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГА
БӨГӨӨД УЛААНБААТАР ХОТЫН
ЗАХИРАГЧ

Х.НЯМБААТАР

1725112993

ХЯНАЛТЫН ДАГАЛДАХ ХУУДАС

Олгосон:

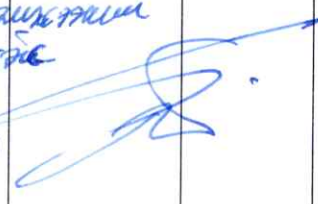
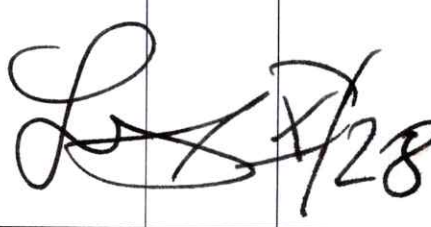
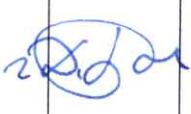
2025 оны 10 дугаар сарын 27

Дугаар 2049

Төслийн нэр: **Байгалийн нөөц газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тухай**

Боловсруулсан байгууллага, ажилтны албан тушаал, эцэг /эх/-ийн нэр, өөрийн нэр, албан тушаал: **Нийслэлийн Байгаль орчны газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Н.Мөнхбаяр**

Усны асуудал хариуцсан ахлах мэргэжилтэн Ч.Дамбасүрэн

№	Санал өгөх газар, хэлтэс	Сонирхлын зөрчилтэй эсэх	Санал*	Гарын үсэг	Он, сар, өдөр	
					Хүлээн авсан	Хүлээлгэж өгсөн
1	Нийслэлийн Засаг даргын нийгмийн салбар, ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан орлогч А.Амартүвшин	Үгүй	—			Х/29
2	Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын дарга Д.Амгалан	Үгүй	Захираагаа хийх хамт өөрийн акт бол өөр нийслэлийн даргаар санал авал, хамт өөрийн шийдвэрийг гэрээ хийх шаардлагатай.			Х/29
3	Нийслэлийн бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга П.Хадбаатар	Үгүй	—		Х/29	Х/29.
4	Төрийн захиргааны удирдлагын газрын дарга Ү.Ганболд	Үгүй	—			Х/28
5	Хууль тогтоомж, гэрээ эрх зүйн газрын дарга М.Үнэнбат	Үгүй	Санал өгөх 3ХХАкт дүрүүнд хамт гаргасан танилцуулга			Х/28

Тайлбар: Сонирхлын зөрчилтэй эсэх гэсэн хэсэгт "Тийм" гэсэн тэмдэглэгээ хийсэн албан тушаалтан захирамжийн төсөлд санал өгөх үүргээ гүйцэтгэхээс татгалзана.

Хэрэв ашиг сонирхлын зөрчилтэйгөө мэдүүлээгүй, эсхүл Засаг даргыг шийдвэр гаргахад нь хуульд нийцсэн, бодит баримт нотолгоонд тулгуурласан, үндэслэл бүхий үнэн зөв мэдээлэл, мэргэшлийн зөвлөгөөгөөр хангаж ажиллаагүй бол Төрийн албаны тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

Хяналтын дагалдах хуудас нь захирааганы актын төслийн хамт хүчинтэй.

Санамж: Төсөл боловсруулагч нь "Захирамжлалын баримт бичиг гаргах ажиллагааны журам"-ын 4.11-д заасны дагуу саналыг эрх бүхий албан тушаалтнуудаас ажлын 10 хоногт багтаан авч дуусгана. Эрх бүхий албан тушаалтан бүр журмын 4.8-д заасан хугацааг баримтлан баримт бичгийн төсөлд санал өгнө.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

2025 оны 10 сарын 30 өдөр

Дугаар 18

Улаанбаатар хот

НИЙСЛЭЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗАРТ

Нийслэлийн Засаг даргын зөвлөлийн 2025 оны 10 дугаар сарын 30-ны өдрийн 18 дугаар хуралдааны тэмдэглэлд:

"7.ХЭЛЭЛЦСЭН нь:

"Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тухай"

Нийслэлийн Засаг даргын 2025 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийн Засаг даргын шуурхай хурал дээр өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2012 оны 66 дугаар тогтоолоор батлагдсан Сүхбаатар дүүргийн 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр "Сэлбэ голын эх" орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах санал, шийдвэрийн төслийг Нийслэлийн Байгаль орчны газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Н.Мөнхбаяр танилцуулав.

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь:

"Сэлбэ голын эх" орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тогтоолын төслийг Нийслэлийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд өргөн мэдүүлж, хэлэлцүүлэхийг Нийслэлийн Засаг даргын нийгмийн салбар, ногоон хөгжил болон агаар, орчны бохирдлын асуудал хариуцсан орлогч (А.Амартүвшин)-д үүрэг болгов." гэжээ.

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР

1725270728

ТАНИЛЦУУЛГА

*"Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын
хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тухай
тогтоолын төслийн талаар*

Нэг.Тогтоолын төсөл боловсруулах үндэслэл, шаардлага

1.1.Хууль зүйн үндэслэл

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэгт "Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал хэлэлцсэн асуудлаар тогтоол гаргах бөгөөд түүнийг тухайн Хурлын хуралдаанд оролцсон төлөөлөгчдийн, баг, хорооны Хурлын хуралдаанд оролцсон иргэдийн олонхын саналаар батална." гэж заасан.

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт "Аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал байгаль орчныг хамгаалах талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:" гэж, 3 дахь заалтад "байгаль орчны улсын тусгай хамгаалалтад ороогүй объектыг орон нутгийн хамгаалалтад авах шийдвэр гаргаж, түүний хилийн зааг, хамгаалалтын дэглэм тогтоож, биелэлтэд нь хяналт тавих;" гэж заасан.

Газрын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсэгт "Аймаг, сум, нийслэл, дүүрэг энэ хуулийн 16.1.1, 16.1.6, 16.1.7, 16.1.11, 16.1.16, 16.1.17, 16.1.19-д заасан зориулалтаар өөрийн эрх хэмжээнд нийцүүлэн газрыг орон нутгийн тусгай хэрэгцээнд авч болно." гэж 20 дугаар зүйлийн 20.1 дэх хэсэгт "Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал газрын харилцааны талаар дараах нийтлэг бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ;" гэж, 20.1.3 дахь заалтад "тухайн шатны Засаг даргын өргөн мэдүүлснийг үндэслэн газрыг аймаг, сум, нийслэлийн тусгай хэрэгцээнд авах, түүний хэмжээ, зааг, ашиглах журмыг тогтоох" гэж тус тус заасан.

Мөн Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт "Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал газрын харилцааны талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:" гэж, 3 дахь заалтад "нутаг дэвсгэрийнхээ тодорхой хэсгийг орон нутгийн хамгаалалтад авах тухай шийдвэр гаргах, түүний хилийн зааг, хамгаалалтын горимыг тогтоох." гэж заасан.

Байгаль орчны сайдын 2000 оны 07 дугаар тушаалаар хавсралтаар баталсан "Газар нутгийг орон нутгийн хамгаалалтад авах тухай" журмын 4.3-т "Газар нутгийг орон нутгийн хамгаалалтад авах асуудлыг Засаг даргын өргөн мэдүүлснээр Газрын тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 3-т заасныг үндэслэн аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал шийдвэрлэх ба түүний хилийн заагийг тогтоож, өөрчилж болно." гэж тус тус заасныг үндэслэв.

1.2.Практик шаардлага

2022 оны 06 дугаар сарын 29-ний өдөр Нийслэлийн Байгаль орчны газар, "Бага баян лейк" ХХК-тай Сэлбэ голын урсац тохируулгын усан сан байгуулах төсөлд хамтран ажиллах БО-2022/25 дугаартай гэрээ байгуулсан.

Гэрээний 2.3, 5.1 дэх хэсэг, 7.2.3, 7.2.5, 7.3.2 дахь заалтад заасны дагуу орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар дээр "Бага баян лейк" ХХК нь урсац тохируулгын усан сан, сайжруулсан шороон зам тавих ажлыг хийж гүйцэтгэсэн. Харин экологийн боловсрол олгох

сургалтын төвийг барих ажлыг эхлүүлэх боломжгүй болсон. Учир нь одоо мөрдөгдөж байгаа Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2012 оны 66 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан дэглэмд барилга байгууламж барихыг хориглосон.

Иймд Нийслэлийн Засаг даргын 2024 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдрийн А/499 дүгээр захирамжаар Нийслэлийн Байгаль орчны газарт 1 га газар эзэмшүүлж, тухайн хэсэгт гэрээний дагуу сургалтын төвийг барих бөгөөд улмаар "Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын хил заагийг тогтоосон Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2012 оны 66 дугаар тогтоолын хавсралтаар баталсан хилийн заагаас дээр дурдсан 1 га газрыг хасаж өөрчлөлт оруулах шаардлага үүсэж байна.

Хоёр.Тогтоолын төслийн бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

"Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын хилийн заагт өөрчлөлт оруулах тухай тогтоолын төсөл нь 4 заалттай.

1 дэх заалтад, "Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын талбайгаас Экологийн боловсрол олгох төвд олгох талбайг хасаж, үлдэх талбайн заагийг 1 дүгээр хавсралтаар, хамгаалалтын дэглэмийг 2 дугаар хавсралтаар батлахаар зохицуулсан. 2 дахь заалтад байгалийн нөөц газрын талбайн хэмжээ, заагийг өөрчилсөнтэй холбогдуулан тус газрыг бүртгэлд авах, хамгаалалтын дэглэмийг хэрэгжүүлэх талаар зохицуулсан.

3 дахь заалтад уг тогтоолыг захиргааны хэм хэмжээний актыг улсын бүртгэлд бүртгүүлэхийг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн ажлын албанд даалгасан. Энэхүү тогтоол гарсантай холбогдуулан Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2012 оны 66 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсон талаар 4 дүгээр заалтаар зохицуулсан.

Гурав.Тогтоолын төсөл батлагдсаны дараа үүсэж болох нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар

2022 онд Нийслэлийн Байгаль орчны газар, "Бага баян лейк" ХХК-тай Сэлбэ голын урсац тохируулгын усан сан байгуулах төсөлд хамтран ажиллах БО-2022/25 дугаартай гэрээ байгуулсан. "Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын талбайн хэмжээ, заагт өөрчлөлт орсны дараа тусгай хамгаалалтаас гарсан 1 га газар дээр "Бага баян лейк" ХХК нь Экологийн боловсрол олгох сургалтын төв байгуулна.

Сургалтын төв байгуулснаар Улаанбаатар хотын иргэд, хүүхэд багачуудад хот орчимд тархсан амьтан, ургамал, ундны усны эх үүсвэр, ойн сан бүхий газрыг хамгаалах, хөрсний бохирдлыг бууруулах, газрын хэвлийн техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийх чиглэлийн цогц экологийн боловсрол олгох сургалтыг зохион байгуулах боломж бүрдэнэ. Сэлбэ голын эх орчимд иргэд агаар салхинд алхах байгальтай танилцах, амьтан ажиглах, хөхтөн болон шувууны зураг авах сонирхолтой иргэдэд тохиромжтой орчин бүрдэх боломжтой байна.

Дөрөв.Тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль болон бусад хуультай хэрхэн уялдах, цаашид холбогдуулан боловсруулах баримт бичгийн санал

"Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын талбайн хэмжээ, заагт өөрчлөлт оруулах тухай Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын тогтоолын төсөл нь Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Газрын тухай хууль, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль, хуультай нийцэж байгаа болно.

Тогтоолын төсөл батлагдсанаар орон нутгийн тусгай хамгаалалтаас гарсан 1 га газар дээр "Бага баян лейк" ХХК нь 2022 онд байгуулсан БО-2022/25 дугаар гэрээний 7.2.5 дахь заалт, Нийслэлийн Ерөнхий архитекторын 2025 оны 2025/00-1078 дугаар "Архитектур

төлөвлөлтийн даалгавар"-ын дагуу "Экологийн боловсрол олгох төв"-ийг барьж байгуулан иргэдэд экологийн чиглэлээр сургалт мэдээлэл явуулна.

"Сэлбэ голын эх" орон нутгийн хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны чиг үүргийг Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг Нийслэлийн Байгаль орчны газар хэрэгжүүлж, хавсралтаар батлагдсан хамгаалалтын дэглэмийг мөрдөж ажиллана.

НИЙСЛЭЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Н.МӨНХЕАЯР

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН ТОГТООЛ

2025 оны ...-р сарын өдөр

Дугаар.....

Улаанбаатар хот

Байгалийн нөөц газрын заагт
өөрчлөлт оруулах тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 48 дугаар зүйлийн 48.1 дэх хэсэг, Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн 3 дахь заалт, Газрын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.2 дахь хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 3 дахь заалт, Тусгай хамгаалалтай газар нутгийн тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, Байгаль орчны сайдын 2000 оны 07 дугаар тушаалаар батлагдсан "Газар нутгийг орон нутгийн хамгаалалтад авах тухай журам"-ын 4.3-т заасныг тус тус үндэслэн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ТОГТООХ нь:

1.Сүхбаатар дүүргийн 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр Их баянгийн ам "Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын 2071.5 га талбайгаас Экологийн боловсрол олгох төвийн 1.0 га талбайг хасаж, 2070.5 га талбайн заагийн эргэлтийн цэгийн солбицлыг 1 дүгээр хавсралтаар, хамгаалалтын дэглэмийг 2 дугаар хавсралтаар тус тус баталсугай.

2."Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газрын талбайн хэмжээ, зааг өөрчилсөнтэй холбогдуулан тус газрыг бүртгэлд авах, хамгаалалтын дэглэмийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллахыг Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагч (Х.Нямбаатар)-д үүрэг болгосугай.

3.Энэхүү тогтоолыг захиргааны хэм хэмжээний актын улсын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэхийг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Ажлын алба (М.Халтар)-д даалгасугай.

4.Энэхүү тогтоолыг баталсантай холбогдуулан Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2012 оны 66 дугаар тогтоолыг хүчингүй болсонд тооцсугай.

ДАРГА

А.БАЯР

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн
Хурлын 2025 оны дугаар сарынны
өдрийн дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт

ОРОН НУТГИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗРЫН ЭРГЭЛТИЙН
ЦЭГҮҮДИЙН СОЛБИЦОЛ

Д/Д	Дүүрэг	Хороо	Хэмжээ/ га/	Цэгийн дугаар	X	Y
1	Сүхбаатар	19	2070.5	1	645900.1337	5337273.6253
				2	645521.2862	5336594.8269
				3	641297.4743	5335921.6755
				4	639855.2244	5335476.2816
				5	639483.4264	5335152.7261
				6	638854.5473	5335062.9726
				7	638928.2203	5337227.7619
				8	639338.7060	5338713.4373
				9	642949.1318	5339123.3197
				10	645737.3600	5339441.5541
				11	645900.1337	5337273.6253
				12	640049.1100	5336423.9300
				13	640108.9436	5336496.8520
				14	640114.4670	5336503.5800
				15	640118.8900	5336508.9700
				16	640049.3097	5336566.0597
				17	639979.5400	5336481.1800
				18	640049.1100	5336423.9300

**НИЙСЛЭЛИЙН ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ
"СЭЛБЭ ГОЛЫН ЭХ" БАЙГАЛИЙН НӨӨЦ ГАЗРЫН
ХАМГААЛАЛТЫН ДЭГЛЭМ**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл:

1.1 Энэхүү дэглэмийн зорилго нь нийслэлийн тусгай хамгаалалттай "Сэлбэ голын эх" Байгалийн нөөц газарт иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас явуулах үйл ажиллагааг Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль, Усны тухай хууль, Ойн тухай хууль, Амьтны тухай хууль, Байгалийн ургамлын тухай хууль, Газрын тухай хууль тогтоомжид нийцүүлэн зохицуулахад оршино.

1.2 "Сэлбэ голын эх" байгалийн нөөц газарт явуулах аливаа үйл ажиллагаа нь түүний хамгаалалтын дэглэмийг чанд сахих байгаль орчны тэнцвэрийг хадгалахад чиглэгдэнэ.

1.3 Энэхүү дэглэмийг нийслэлийн нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Хамгаалалтын дэглэм:

2.1 "Сэлбэ голын эх" орон нутгийн хамгаалалттай газрын хамгаалалтын захиргааны чиг үүргийг Нийслэлийн Засаг даргын хэрэгжүүлэгч агентлаг Нийслэлийн Байгаль орчны газар хэрэгжүүлж, дараах үүргийг хүлээнэ.

2.1.1 Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 21 дүгээр зүйл, Байгаль орчны сайдын 2000 оны 07 дугаар тушаалаар баталсан журам болон уг дэглэмийн хэрэгжилтийг хангуулах.

2.1.2 Орон нутгийн хамгаалалттай газрыг хамгаалах чиг үүргийг шаардлагатай тохиолдолд гэрээний үндсэн дээр төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлэх.

2.2 Нийслэлийн Байгаль орчны газрын байгаль хамгаалагчид нь Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 31 дүгээр зүйлд заасан эрхийг эдэлж үүрэг хүлээнэ.

Гурав. Орон нутгийн хамгаалалттай газарт зөвшөөрөлтэйгөөр дараах үйл ажиллагаа явуулж болно:

3.1 Байгалийн төлөв байдлыг хөндөхгүйгээр батлагдсан аргачлалын дагуу судалгаа шинжилгээний ажил явуулах, ургамал амьтны өсөн үржих нөхцөлийг хангах, хөрсийг нөхөн сэргээх, хамгаалах.

3.2 Орон нутгийн хамгаалалттай газарт ой зохион байгуулалтын тайланд тусгагдсан ойн аж ахуйн арга хэмжээ, усны нөөцийг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээг ой, хээрийн түймэр гарч болзошгүй хавар, намрын хуурайшилттай үеэс бусад хугацаанд хуульд заасны дагуу мэргэжлийн эрх бүхий байгууллагаар гүйцэтгүүлэх.

3.3 Явган болон моторт бус тээврийн хэрэгсэлтэй аялал, биеийн тамирын арга хэмжээ, экологийн боловсрол олгох сургалт, тогтоосон байршил, зам чиглэлээр зохих төлбөр хураамжийг төлж, байгаль хамгаалагчийн хяналт доор зохион байгуулах.

Дөрөв. Орон нутгийн хамгаалалттай газарт дараах үйл ажиллагаа явуулахыг хориглоно:

4.1 Байгаль орчинд сөрөг нөлөө үзүүлж болзошгүй барилга байгууламж барих.

4.2 Байгалийн унаган төрхийг өөрчлөх, газар ухах, тэсэлгээ хийх, ашигт малтмал хайх, олборлох.

4.3 Судалгаа шинжилгээнээс бусад зориулалтаар худаг гаргах, цооног өрөмдөх.

4.4 Ан амьтан агнах, барих, мод, зэгс, шагшуурга, байгалийн дагалт баялаг бэлтгэх.

4.5 Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах эрх олгох тухай шийдвэр, захирамж гаргах, газрын гэрчилгээ олгох.

4.6 "Мал аж ахуй эрхлэх.

4.7 Гол горхи, булаг шандны усыг бохирдуулах.

Тав. Эрсдэлээс хамгаалах, болзошгүй гамшгийн үед авах арга хэмжээ:

5.1 Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйл тохиолдсон (зуд) үед Нийслэлийн байгаль орчны газар биотехникийн арга хэмжээ авна.

5.2 Хуурайшилтын нэн аюултай болон аюултай зэрэг бий болсон үед ой хээрийн түймрээс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх, хөдөлгөөнт эргүүл, хяналт шалгалтыг холбогдох байгууллагууд хамтран зохион байгуулна.

Зургаа. Хүлээлгэх хариуцлага:

5.1 Энэхүү хамгаалалтын дэглэмийг зөрчсөн гэм буруутай этгээдэд холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэж, учруулсан хохирлыг нөхөн төлүүлнэ.